

EDÍCIA ZDRAVOTNÍCKA ŠTATISTIKA

Samovraždy a samovražedné pokusy v SR 2005

Ročník 2006
ZŠ-5/2006

Obsah

Úvod.....	5
Vývoj úmyselných sebapoškodení v rokoch 1975 – 2005.....	8
Vývoj úmyselných sebapoškodení v rokoch 1975 – 2005 (graf)	9
Vývoj úmyselných sebapoškodení na 100 000 obyvateľov v rokoch 1975 – 2005 (graf).....	9
Počet hlásených úmyselných sebapoškodení podľa pohlavia a územného členenia trvalého bydliska.....	10
Počet hlásených úmyselných sebapoškodení podľa pohlavia a územného členenia zdravotníckeho zariadenia.....	12
Počet hlásených úmyselných sebapoškodení podľa vekových skupín a pohlavia	14
Hlásené samovraždy podľa vekových skupín (graf)	14
Hlásené samovražedné pokusy podľa vekových skupín (graf).....	15
Počet hlásených úmyselných sebapoškodení podľa pracovného stavu a pohlavia	15
Počet hlásených úmyselných sebapoškodení podľa spôsobu vykonania činu a pohlavia	16
Počet hlásených úmyselných sebapoškodení podľa motívu činu a pohlavia	17
Počet hlásených úmyselných sebapoškodení podľa najvyššej úrovne ukončeného vzdelania a pohlavia	17
Počet hlásených úmyselných sebapoškodení podľa hlavných skupín psychiatrických diagnóz a pohlavia.....	18
Počet hlásených samovrážd podľa spôsobu vykonania činu, pohlavia a vekových skupín	18
Počet hlásených samovražedných pokusov podľa spôsobu vykonania činu, pohlavia a vekových skupín	20
Počet hlásených samovrážd za prítomnosti alkoholu alebo návykovej (psychotropnej) látky podľa spôsobu vykonania činu, pohlavia a vekových skupín.....	21
Počet hlásených samovražedných pokusov za prítomnosti alkoholu alebo návykovej (psychotropnej) látky podľa spôsobu vykonania činu, pohlavia a vekových skupín	23

Hlásené samovraždy a samovražedné pokusy podľa vekových skupín (graf).....	24
Počet hlásených samovrážd podľa mesiaca vykonania činu, pohlavia a vekových skupín	25
Počet hlásených samovražedných pokusov podľa mesiaca vykonania činu, pohlavia a vekových skupín	26
Hlásené samovraždy podľa mesiaca vykonania činu a pohlavia (graf)	27
Hlásené samovražedné pokusy podľa mesiaca vykonania činu a pohlavia (graf)	27
Počet samovrážd podľa motívu činu, pohlavia a vekových skupín	28
Počet hlásených samovražedných pokusov podľa motívu činu, pohlavia a vekových skupín	29
Počet hlásených úmyselných sebapoškodení podľa rodinného stavu, pohlavia a vekových skupín	30
Počet hlásených úmyselných sebapoškodení podľa dňa v týždni, hodiny vykonania činu a pohlavia	31
Hlásené samovraždy podľa dňa v týždni (graf).....	32
Hlásené samovražedné pokusy podľa dňa v týždni (graf)	32
Počet pacientov liečených v psychiatrickom zariadení pred samovražedným pokusom.....	33
Počet hlásených samovrážd podľa miesta vykonania činu, pohlavia a vekových skupín	33
Počet hlásených samovražedných pokusov podľa miesta vykonania činu, pohlavia a vekových skupín	34
Počet hlásených samovrážd podľa pracovného stavu, pohlavia a najčastejšie sa vyskytujúcich psychiatrických diagnóz	35
Počet hlásených samovražedných pokusov podľa pracovného stavu, pohlavia a najčastejšie sa vyskytujúcich psychiatrických diagnóz	36
Počet pitiev podľa hlavnej skupiny psychiatrických diagnóz a pohlavia.....	37
Slovné vyjadrenie diagnóz (MKCH-10) pre tabuľky 6, 10 – 13	38
Slovné vyjadrenie diagnóz (MKCH-10) pre tabuľky 9, 23 – 25	39

Úvod

Publikácia Samovraždy a samovražedné pokusy patrí do edície Zdravotnícka štatistika, ktorú vydáva Národné centrum zdravotníckych informácií v Bratislave. Prvotným podkladom na zisťovanie príčin a okolností samovraždy a samovražedného pokusu je formulár *Hlásenie príčin a okolností úmyselného sebapoškodenia*.

V roku 2005 v SR bolo hlásených 576 prípadov samovrážd (487 mužov a 89 žien). V tomto počte je započítaných aj 14 prípadov s neudanou alebo neznámou štátnou príslušnosťou v SR (14 mužov) a 3 cudzinci. V prepočte na 100 000 obyvateľov to predstavuje 18,6 mužov a 3,2 žien. V porovnaní s rokom 2004 (487 prípadov) sa zvýšil počet samovrážd o 89, t. j. o 15,5 %. Počet prípadov u mužov zaznamenal nárast o 78, t. j. 16,0 % a u žien bol zaznamenaný nárast o 11, t. j. 12,4 %. Najvyšší výskyt samovrážd u mužov bol vo vekovej skupine od 50 do 59 rokov – 126 prípadov (25,9 %), u žien vo vekovej skupine od 40 do 49 rokov – 23 prípadov (25,8 %). Pri samovražďách prevláda u mužov, ako aj u žien úmyselné sebapoškodenie obesením, zaškrtením a zadusením, muži sa podieľali 323 prípadmi (90,0 %) a ženy 36 prípadmi (10,0 %). Najväčší počet – až 490 prípadov, t. j. 85,1 %, bol s neudaným motívom činu. Na druhom mieste sa podieľala súvislosť konflikty rodinné – 5,7 % (33 prípadov), na treťom mieste motivácia so somatickým ochorením a telesnou chybou – 3,7 % (21 prípadov), na štvrtom mieste iné vnútorné osobné konflikty – 2,4 % (14 prípadov) a bez zrozumiteľnej motivácie (vrátane psychotickej) bolo hlásených 12 prípadov (2,1 %). Najčastejším miestom vykonania samovraždy bol domov (241 muži a 40 ženy). Z hľadiska rodinného stavu boli najčastejšie prípady samovraždy, u ktorých nebol udaný rodinný stav (muži 349 a 63 žien). Najvyšší počet samovrážd bol zaevidovaný v neudanom čase u mužov (177 prípadov) a u žien v čase od 13.00 – 18.00 hodiny (24 prípadov). Zo všetkých hlásených samovrážd najvyšší počet tvorili prípady, v ktorých nebola udaná psychiatrická diagnóza (550 prípadov, t. j. 95,5 %). Z najčastejších psychiatrických diagnóz prevládala pri samovražďách diagnóza F30 – F39 (Afektívne poruchy) – 15 prípadov (2,6 % z celkového počtu samovrážd).

O úmyselné sebapoškodenie sa pokúsilo 460 mužov (vrátane 1 cudzinca) a 464 žien (vrátane 1 cudzinky), t. j. spolu 924 prípadov. V prepočte na 100 000 obyvateľov to predstavuje 17,6 mužov a 16,7 žien. Oproti roku 2004 (955 prípadov) je to pokles o 31 prípadov, t. j. pokles o 3,4 %, na ktorom sa muži podieľali 466 prípadmi (pokles o 1,3 %) a ženy 464 prípadmi (pokles o 5,4 %). O úmyselné sebapoškodenie sa najviac mužov pokúsilo vo vekovej skupine od 20 do 29 rokov, 236 prípadov (25,5 %) a ženy vo vekovej skupine od 40 do 49 rokov, 109 prípadov (23,5 %). Zo samovražedných pokusov v roku 2005 bolo hlásených na prvom mieste u mužov (137 prípadov, 29,8 %) úmyselné sebapoškodenie otravou a priotrávením antiepileptikami, sedatívami, hypnotikami, antiparkinsonikami a psychotropnými liekmi nezatriedenými inde aj u žien (239 prípadov, t. j. 51,5 %).

Z hľadiska motivácie pri samovražedných pokusoch prevládali u mužov aj u žien konflikty a rodinné problémy – 165 mužov (35,9 %) a 218 žien (47,0 %). Na druhom mieste boli motiváciou úmyselných sebapoškodení iné vnútorné osobné konflikty a problémy (u mužov 93 prípadov, t. j. 20,2 %, u žien 54 prípadov – 11,6 %), bez zrozumiteľnej motivácie (vrátane psychotickej) sa pokúsilo o samovraždu 67 mužov (14,6 %) a 60 žien (12,9 %) a motív úmyselného sebapoškodenia pri konfliktoch a existenčných problémoch bol u mužov v 48 prípadoch, t. j. 10,4 % a u žien v 27 prípadoch, t. j. 5,8 %. Pri samovražedných pokusoch bolo pri väčšine prípadoch miesto vykonania činu neudané/neznáme až v 462 prípadoch, čo činí 50,0 %. Podľa rodinného stavu boli najčastejšie prípady samovražedného pokusu u slobodných mužov (263 prípadov – 57,2 %) a vydatých žien (195 prípadov – 42,0 %). O sebapoškodenie sa najčastejšie pokúsili muži aj ženy v čase medzi 13.00 – 18.00 hodinou. Z najčastejšie sa vyskytujúcich psychiatrických diagnóz prevládala pri samovražedných pokusoch psychiatrická diagnóza F40 – F48 (Neurotické, stresom podmienené a somatoformné poruchy) – 253 prípadov (27,4 % z celkového počtu samovražedných pokusov). V predmetnej publikácii sú zahrnuté hlásené prípady zo zdravotníckych zariadení Ministerstva zdravotníctva SR, Ministerstva spravodlivosti SR, Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR a Ministerstva obrany SR.

VÝVOJ ÚMYSELNÝCH SEBAPOŠKODENÍ V ROKOCH 1975 – 2005

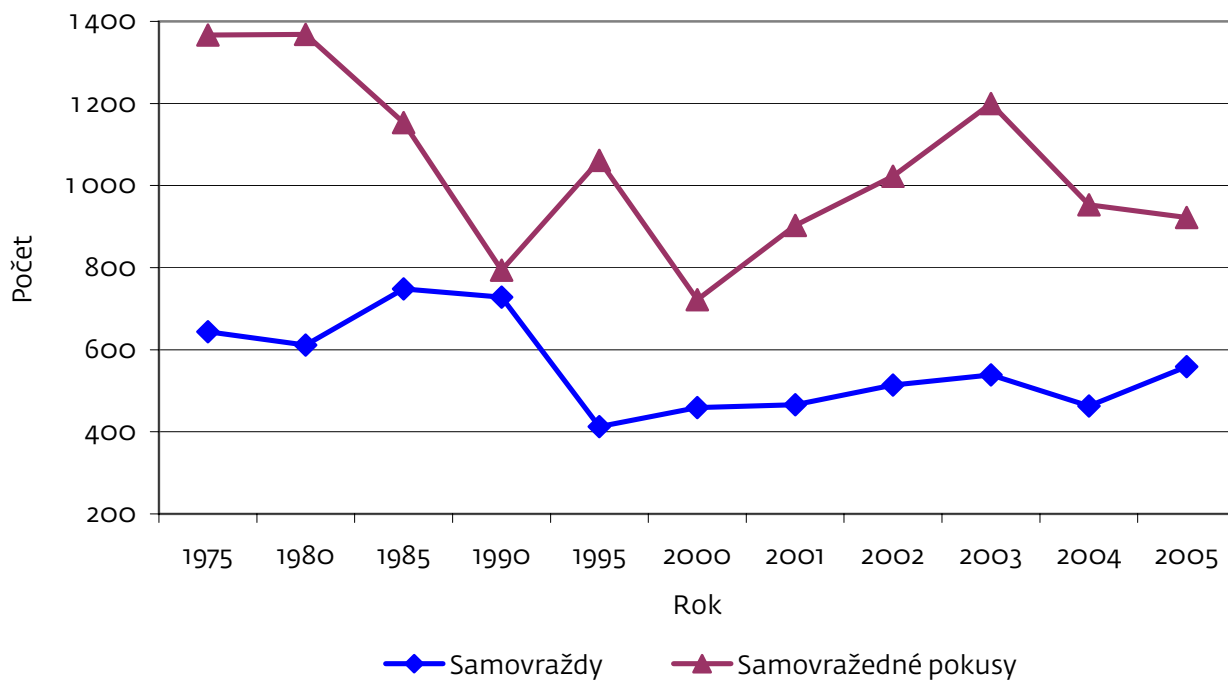
Tabuľka 1

Rok	Samovraždy						Samovražedné pokusy					
	spolu	muži	ženy	na 100 000 obyvateľov			spolu	muži	ženy	na 100 000 obyvateľov		
				spolu	muži	ženy				spolu	muži	ženy
1975	644	516	128	13,6	22,1	5,3	1 367	519	848	28,8	22,2	35,3
1976	670	534	136	14,0	22,6	5,6	1 365	509	856	28,5	21,6	35,2
1977	699	583	116	14,4	24,5	4,7	1 341	522	819	27,7	21,5	33,3
1978	690	545	145	14,1	22,6	5,8	1 222	490	732	24,9	20,4	29,5
1979	644	528	116	13,0	21,7	4,6	1 328	526	802	26,8	21,6	32,0
1980	611	477	134	12,3	19,4	5,3	1 368	554	814	27,4	22,6	32,1
1981	648	525	123	13,0	21,3	4,8	1 416	583	833	28,2	23,7	32,6
1982	728	592	136	14,4	23,8	5,5	1 369	544	825	27,1	21,9	32,1
1983	762	620	142	15,0	24,8	5,0	1 418	573	845	27,8	22,9	32,6
1984	644	513	131	12,6	20,4	5,0	1 171	503	668	22,8	20,0	25,6
1985	748	618	130	14,5	24,4	5,1	1 153	478	675	22,3	18,8	25,6
1986	650	514	136	12,5	20,2	5,1	1 112	471	641	21,4	18,5	24,2
1987	675	556	119	13,0	21,7	4,5	1 051	457	594	20,1	17,9	22,3
1988	663	538	125	12,6	21,0	4,7	939	428	511	17,8	16,6	20,0
1989	599	492	107	11,3	19,1	4,0	927	360	567	17,5	13,9	21,0
1990	728	582	146	13,7	22,5	5,4	794	315	479	15,0	12,2	17,7
1991	581	482	99	11,0	18,7	3,7	791	320	471	15,0	12,4	17,4
1992	553	434	119	10,4	16,8	4,4	741	340	401	14,0	13,1	14,7
1993	358	289	69	6,7	11,1	2,5	725	352	373	13,6	13,6	13,7
1994	316	261	55	5,9	10,0	2,0	898	402	496	16,8	15,4	18,1
1995	413	344	69	7,7	13,2	2,5	1 061	496	565	19,8	19,0	20,5
1996	462	370	92	8,6	14,2	3,3	1 062	483	579	19,8	18,5	21,0
1997	461	356	105	8,6	13,6	3,8	1 098	467	631	20,4	17,8	22,8
1998	449	371	78	8,3	14,1	2,8	1 006	415	591	18,7	15,8	21,4
1999	465	397	68	8,6	15,1	2,4	745	309	436	13,8	11,7	15,7
2000	459	383	76	8,5	14,6	2,7	722	312	410	13,4	11,9	14,8
2001	466	376	90	8,6	14,3	3,2	903	435	468	16,7	16,5	16,8
2002	514	443	71	9,6	17,0	2,6	1 023	469	554	19,0	18,0	20,0
2003	539	447	92	10,0	17,1	3,3	1 200	595	605	22,3	22,7	21,8
2004	463	389	74	8,6	14,9	2,7	953	465	488	17,7	17,8	17,6
2005 ¹⁾	559	470	89	10,4	18,0	3,2	922	459	463	17,1	17,6	16,7

¹⁾ Ukazovatele sú prepočítavané na počet obyvateľov v SR v roku 2004 (okrem cudzincov a neudanou alebo neznámou štátnou príslušnosťou).

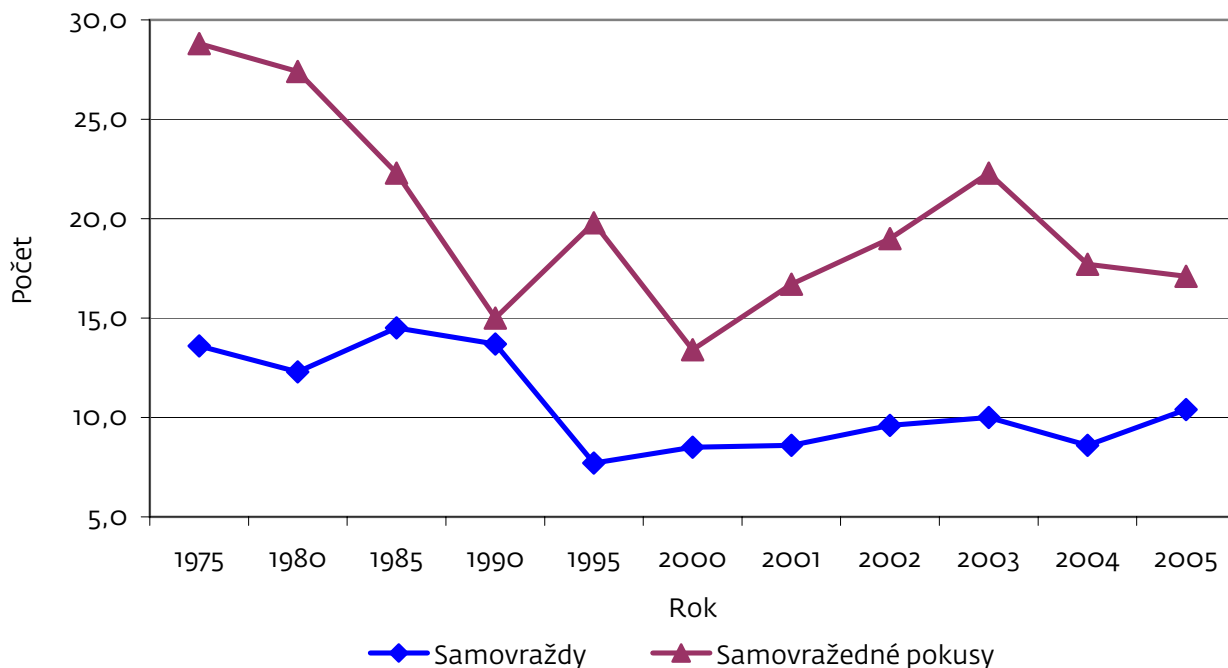
VÝVOJ ÚMYSELNÝCH SEBAPOŠKODENÍ V ROKOCH 1975 – 2005

Graf 1

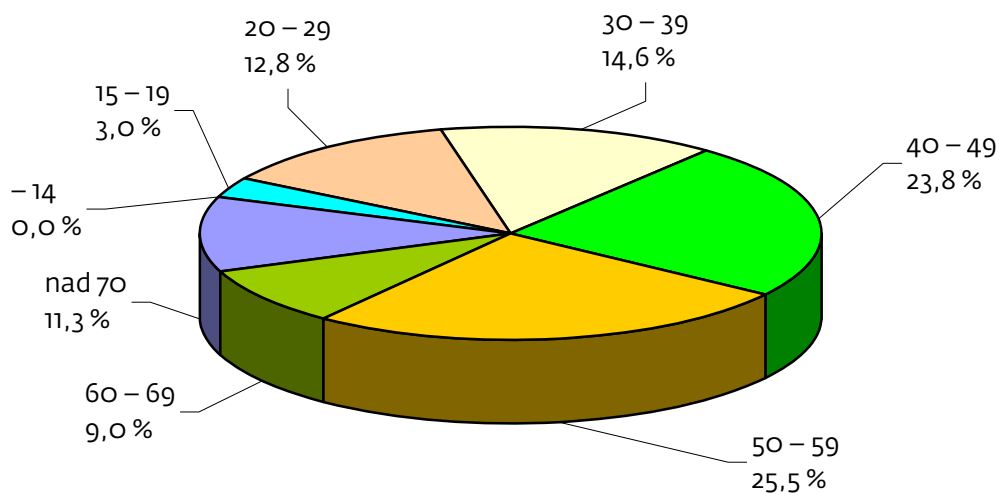
VÝVOJ ÚMYSELNÝCH SEBAPOŠKODENÍ NA 100 000 OBYVATEĽOV V ROKOCH 1975 – 2005

Graf 2

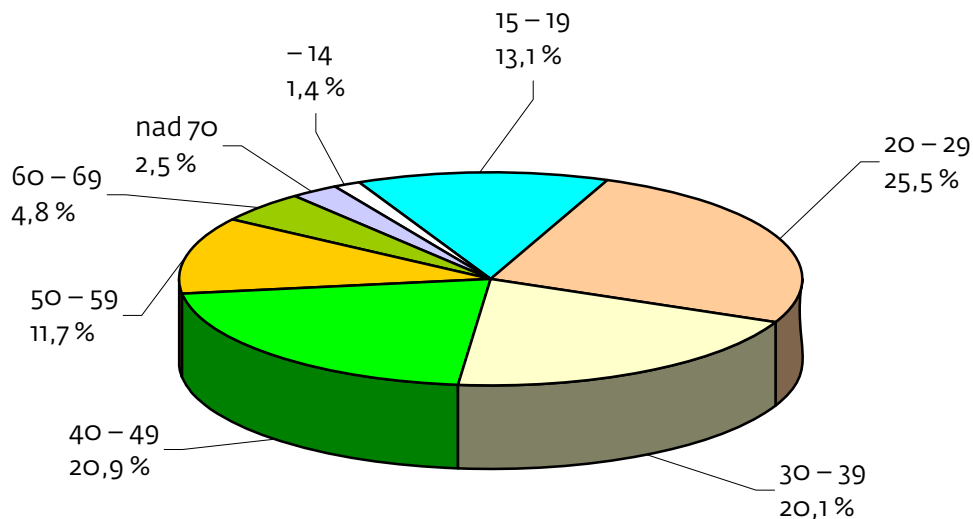
HLÁSENÉ SAMOVRAŽDY PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN

Graf 3

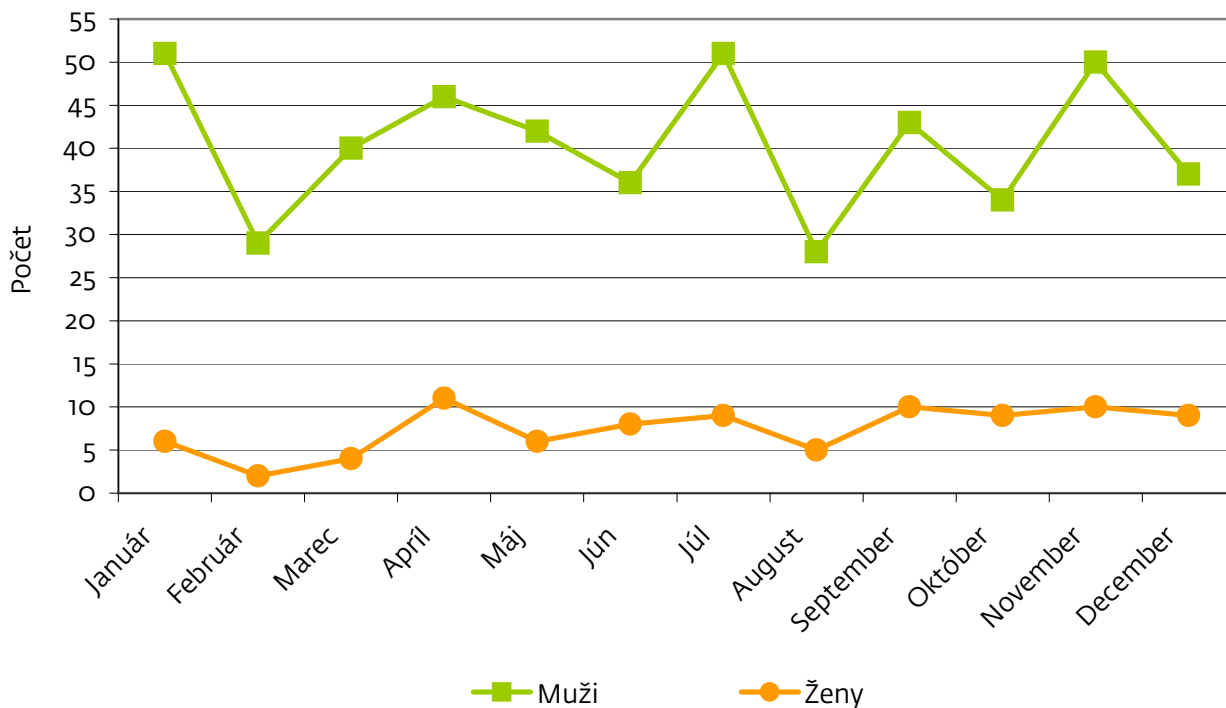
HLÁSENÉ SAMOVRAŽEDNÉ POKUSY PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN

Graf 4

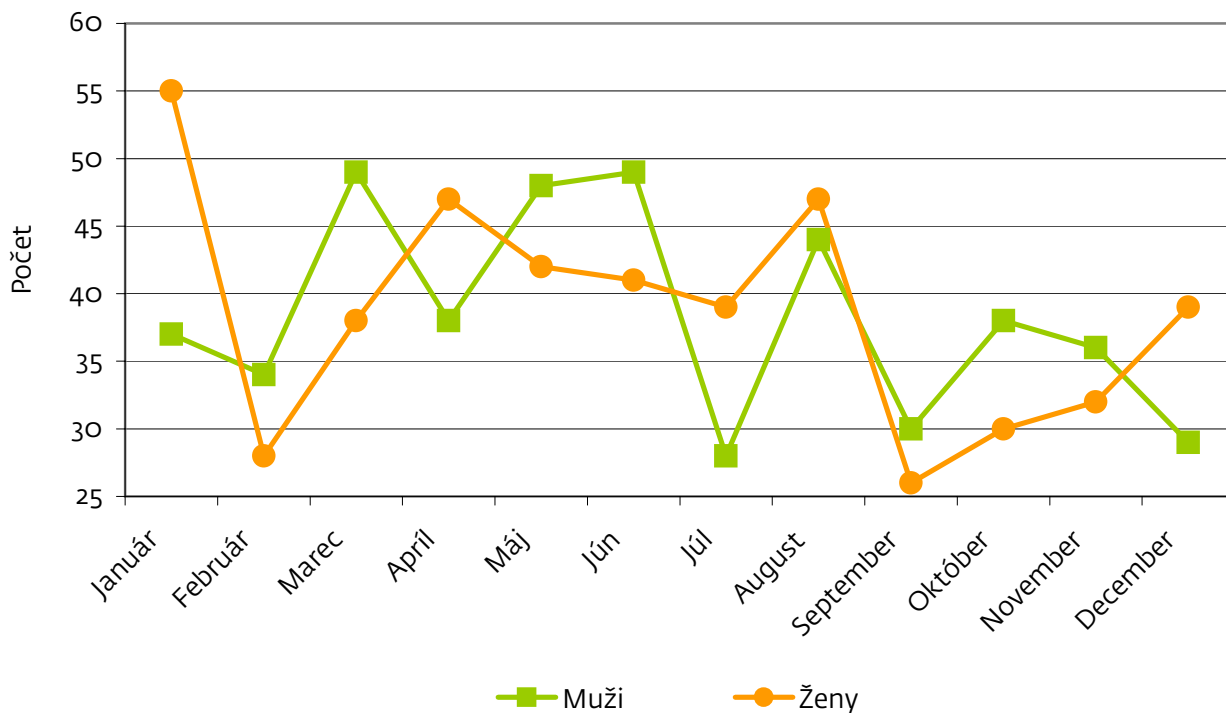
HLÁSENÉ SAMOVRAŽDY PODĽA Mesiaca VYKONANIA ČINU A POHLAVIA

Graf 6

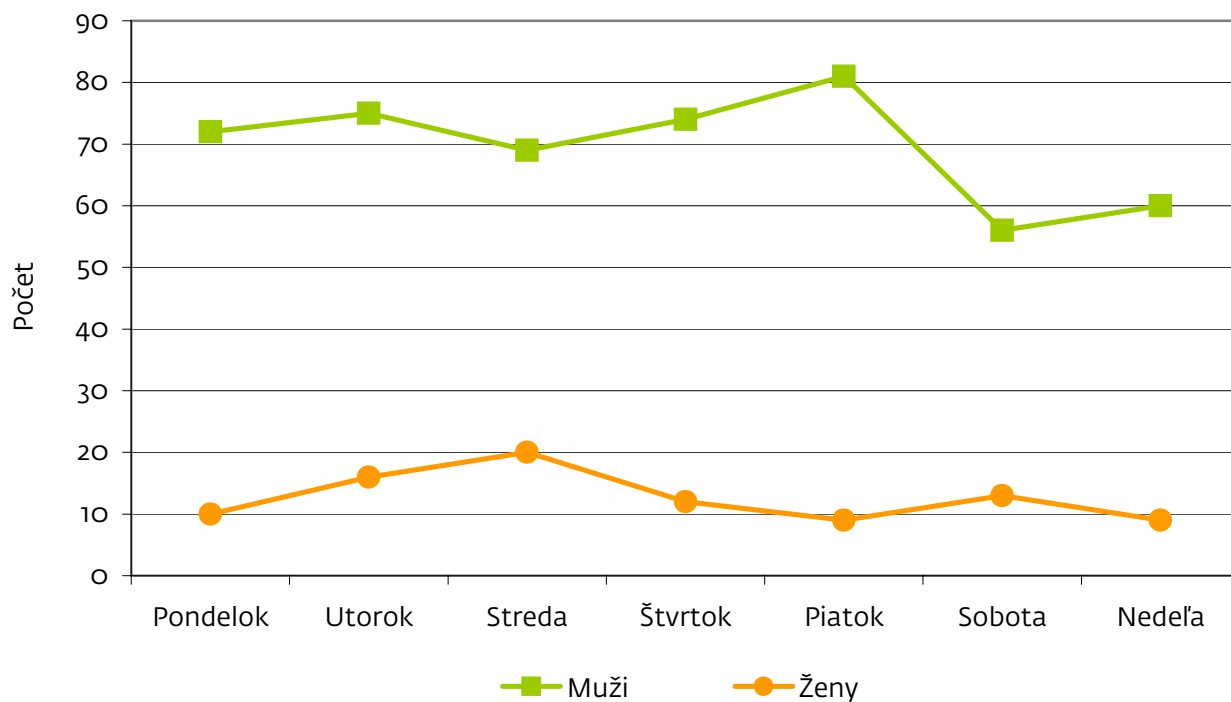
HLÁSENÉ SAMOVRAŽEDNÉ POKUSY PODĽA Mesiaca VYKONANIA ČINU A POHLAVIA

Graf 7

HLÁSENÉ SAMOVRAŽDY PODĽA DŇA V TÝŽDNI

Graf 8

HLÁSENÉ SAMOVRAŽEDNÉ POKUSY PODĽA DŇA V TÝŽDNI

Graf 9

